

Arkivsak-dok. 23/40354-15
Saksbehandler Terje Roar Aldar

Saksgang	Møtedato	Sak nr.
Hovedutvalg for kultur og oppvekst 2023 - 2027	21.10.2025	38/25
Formannskapet 2023 - 2027	30.10.2025	

Underveismelding: Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet 2026-2037. Høringsutkast.

Saksordførersak.

Saksordfører: Herman Gjeitanger

Medsaksbehandlere: Monica Kalnes, Ann-Magritt Holøs, Bjørn Kristian Bjercke, Ann Karin Reiersen, Petter G Marberg, Camilla Dahlstrøm, Lill-Beate Østby

Saksordførers innstilling:

Legges fram i møtet

Vedlegg:

Kommunedelplan Barnehage- og skolekapasitet 2026-2037, høringsutkast
Vedlegg 1_Kunnskapsgrunnlag J4 - Kommunedelplan_barnehage_skolekapasitet_250121
Vedlegg 2_Barnetallsframskriving 1-5 år_Sarpsborg kommune
Vedlegg 3_Barnetallsframskriving 6-15 år_Sarpsborg kommune
Vedlegg 4_Dokumentasjon KOMPAS Sarpsborg kommune rev.1 2024
Vedlegg 5_Tilstandsvurdering 2023 J02 2024-05-24
Vedlegg 6_Not_krav til legionellaovervåking
Vedlegg 7_Befolkningsframskrivning, Sarpsborg kommune, mai 2025
Vedlegg 8_Vurdering av barnehagetomter 2025
Vedlegg 9_Kommunedirektørens vurdering av barnehage- og skolebygg
Vedlegg 10_Forskrift om skoletilhorighet for Sarpsborg kommune 2023

Sammendrag:

Kommunedirektøren fremmer med dette underveismelding i sak om kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet 2026-2037, høringsutkast.

Kommunedirektøren anbefaler at Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet 2026-2037, høringsutkast, sendes ut på høring og legges ut til offentlig ettersyn i minimum 6 uker slik Plan- og bygningsloven krever, før det fattes endelig politisk vedtak.

Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet er et viktig styringsdokument både administrativt og politisk. Planen skal bygge en forståelse for eksisterende utfordringer og

muligheter, og danne grunnlag for prioriteringer innenfor barnehage- og skolesektoren fram mot 2040.

Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet 2026-2037 trekker opp linjer for framtidig barnehage- og skolestruktur og skisserer utbyggingsbehov.

Et kunnskapsgrunnlag for Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet er utarbeidet av Norconsult Norge AS. Kunnskapsgrunnlaget ble presentert og offentliggjort 28.5.2024.

Kunnskapsgrunnlaget inneholder vurderinger av alle de kommunale barnehage- og skoleanleggene og beskriver bygningsmessige tiltak på anleggene, med kostnadsanslag. Anbefalinger med kalkyler synliggjør et stort investeringsbehov.

Kunnskapsgrunnlaget vurderer også i hvilken grad læringsarealet ved den enkelte barnehage og skole legger til rette for varierte arbeidsformer som fremmer læring. Samtidig som det skal være fokus på fleksibel utnyttelse av arealene.

Kommunedirektøren anbefaler i høringsutkastet blant annet å;

- øke barnehagekapasiteten i øst gjennom tiltak ved Fosbyløkka, Hafslundsøy og Stasjonsbyen barnehager
- bygge to nye kommunale barnehager
- avvikle Varteig barnehage når det er etablert tilstrekkelig antall kommunale barnehageplasser
- avvikle Fritznerbakken barnehage når det er etablert tilsvarende og nødvendig kapasitet i nye kommunale barnehager
- erstatte to eksisterende bygg i Sarpsborgmarka barnehage med en større og mer funksjonell barnehage
- avvikle de tre minste barneskolene og overføre elevene til nærliggende skoler
- utbedre læringsarealer ved Kurland barneskole, Tindlund barneskole, Hornnes barneskole, Tindlund barneskole og Kruseløkka ungdomsskole
- samlokalisere Sarpsfossen skole i nye lokaler ved Sandbakken barne- og ungdomsskole

Det planlegges for sluttbehandling av Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet februar 2026.

Utredning:

Bakgrunn/historikk

Arbeidet med å utarbeide kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet har pågått over lang tid. Oppstartsnotat i sak om kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet 2020-2031 var til behandling i utvalg for kultur og oppvekst 5. februar 2019. Oppstartsnotatet redegjorde for bakgrunn og begrunnelse for planarbeidet.

Det er flere forhold som har medført forskjøvet fremdrift i arbeidet, dette er blant annet; press på arbeidskapasitet i oppvekstadministrasjonen, prioritering av oppgaver som konsekvens av koronapandemi, kartlegging av universell utforming, prosjekt Bærekraft 2030 og pågående arbeid med kommunens øvrige planverk, spesielt kommuneplanens arealdel som innvirker på utarbeidelse av barne- og elevprognoser.

Sarpsborg kommune har i dag to gjeldende planer for kapasitet og struktur på området. Disse er; Kommunedelplan for barnehageområdet, sist vedtatt i 2011, og Kommunedelplan

for skolekapasitet og struktur, sist vedtatt i 2015. Den nye planen vil bli «Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet».

Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet 2026-2037 trekker opp linjer for framtidig barnehage- og skolestruktur og skisserer utbyggingsbehov.

Planen vurderer kapasiteten ved den enkelte barnehage og skole og peker på behov for utvidelser av eksisterende barnehager og skoler ut fra arealnorm og barne- og elevtallsprognoser. Planen vurderer også i hvilken grad læringsarealet ved den enkelte barnehage og skole legger til rette for varierte arbeidsformer som fremmer læring. Samtidig skal det være fokus på fleksibel utnyttelse av arealene.

Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet er først og fremst en plan som vurderer kvaliteten på og bruken av barnehage- og skolebyggene – ikke kvaliteten og innholdet i opplæringen.

Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet 2026-2037 vil være et verktøy i arbeidet med å definere framtidige investeringsbehov og investeringskostnader.

Kommunedelplanen beskriver hvilke investeringer som bør prioriteres. Prioriteringene må endelig avklares i det årlige arbeidet med og behandlingen av kommunens handlingsplan med årsbudsjett.

Dagens barnehage- og skoletilbud

Det er i dag stor variasjon på eierform og størrelse på barnehagene i Sarpsborg. Det fordeler seg mellom ca. 30 % i kommunalt eie og ca. 70 % i ulike private eier-konstellasjoner fra små familiebarnehager til barnehager knyttet til store konsern. Samlet barnehagekapasitet i kommunen inkluderer kapasiteten i de private barnehagene.

Barnehagetilbudet i Sarpsborg kommune består av 46 barnehager. 7 barnehager er familiebarnehager, 29 barnehager er private barnehager og 10 er kommunale barnehager.

Sarpsborg kommune har 18 grunnskolevirksomheter i 20 skolebygg, hvorav 14 er rene barneskoler, 4 rene ungdomsskoler og 2 er kombinertskoler 1-10.trinn. To av barneskolene har kun 1.-4.-trinn, og ligger administrativt under andre barneskoler. I tillegg kommer Ullerøy leirskole, St. Marie læringssenter (i leide lokaler) og Sarpsfossen skole. Sarpsfossen skole, forsterket skole for elever med sammensatte læreversker er etablert med tre avdelinger; Regnbuen ved Kurland barneskole, Maren Juul ved Hafslund barneskole og Studio ved Hafslund ungdomsskole. Det er stor variasjon i størrelse og elevgrunnlag ved skolene.

Det er to private grunnskoler i kommunen: CIS – Childrens International School Sarpsborg, med 268 elever (skoleåret 24/25). Olavsborg Kristne skole med 80 elever (skoleåret 24/25).

Dagens skolestruktur speiler fortsatt i stor grad den tidligere kommunestrukturen fra før Sarpsborg kommune i 1992 ble slått sammen av 4 tidligere kommuner.

Som en følge av økning i elevtall over tid er det for alle skoler i kommunen definert opptaksområder på en slik måte at det er utjevningsområder mellom skoler. Dette fører til at elever fra disse utjevningsområdene i år med store elevkull vil kunne få skoleplass ved en annen skole enn den som ligger nærmest egen bolig.

Politisk vedtatte føringer for arbeidet med kommunedelplanen

Bystyret gjorde i sak Handlingsplan med økonomiplan 2023-2026 med årsbudsjett 2023 (sak 91/22), 15.12.2022 slikt verbalvedtak;

- *Beslutning om fremtidig skolestruktur i Sarpsborg kommune gjøres ved behandling av sak om «Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet» i 2023/2024».*

Bystyresak 44/23, 15.6.2023 om Utkast til handlingsplan 2024-2027 inneholder slikt verbalvedtak;

- *Utrede et samarbeid med SFK og andre aktører om realisering av en idrettshall og andre skolelokaler på Kurland. Dette sees i sammenheng med planen for skole- og barnehagekapasitet.*
 - o *Initiativtakere til samarbeid om realisering av en idrettshall og andre skolelokaler på Kurland ønsker å avvente videre arbeid og utredning til etter behandling av Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet 2024-2035.*

Bystyret (bystyresak 44/23, 15.6.2023) har i tillegg bedt om at;

- *Alternative tomter for en eventuell ny kommunal barnehage vurderes ved behandlingen av planen.*
 - o *Vurdering av tomter presenteres i vedlegg til saken (vedlegg 8)*

Bystyret fattet følgende verbalvedtak i forbindelse med behandling av Handlingsplan 2024-2027 (bystyresak 109/23, 14.12.2023);

- *Kommunedirektøren utarbeider en faglig og økonomisk vurdering på om organiseringen «Sarpsfossen skole» skal videreutvikles eller om de forsterkede avdelingene kan integreres bedre med de skolene de har fysisk tilknytning til. Dette fremmes til bystyret som egen politisk sak, eller som del av annen politisk sak i 2024.*
 - o *Underveismelding om Sarpsfossen skole i sak om Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet ble behandlet i råd for personer med funksjonsnedsettelse, hovedutvalg for kultur og oppvekst, formannskapet og bystyret i oktober og november 2024. Det ble gjort slikt vedtak:*
 1. *De forsterkede avdelingene Regnbuen, Maren Juul og Studio videreføres som avdelinger under Virksomhet Sarpsfossen skole.*
 2. *De forsterkede skoleavdelingene samarbeider med sin nærscole om integrering av elevene i klasse og skolemiljøet.*
 3. *Lokaler og lokasjoner for de forsterkede avdelingene som i dag utgjør Sarpsfossen skole vurderes i det videre arbeidet med «Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet 2025-2036.*
 4. *Antall forsterkede avdelinger og antall elevplasser vurderes i det videre arbeidet med «Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet 2025- 2036.*
 5. *Det arbeides spesielt med lokalisering for et tilbud for ungdomstrinnet.*
 6. *Ved nybygg og rehabilitering av skolebygg tas det hensyn til og det tilrettelegges fysisk for å kunne ta imot elever med store og sammensatte utfordringer*

Underveismelding om barnehagekapasitet i sak om Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet ble behandlet i hovedutvalg for kultur og oppvekst og formannskapet i februar 2025. I vedtaket ble det blant annet pekt på viktigheten av å vurdere mulige områder og tomter til eventuelle nye kommunale barnehager. Det ble også gitt en oppfordring til private aktører om å ta kontakt ved mulighet til kapasitetsutvidelse.

Planprosessen

Kommunedirektøren ønsket en ekstern kartlegging av dagens barnehage- og skolelokaler, sett opp mot drift, egnethet og bygningsmessig tilstand.

Ønsket leveranse på det utlyste oppdraget var en beskrivelse av alle kommunale barnehage- og skoleanlegg med utearealer, herunder

- beskrivelse av arealer, kapasitet og kapasitetsutnyttelse
- vurdering av barnehage- og skoleanleggenes funksjonelle egnethet,
- beskrivelse og vurdering av universell utforming
- vurdering av barnehage- og skoleanleggenes bygningsmessige tilstand og investeringsbehov

Oppdraget ble etter en utlyst konkurranse tildelt Norconsult Norge AS.

Norconsult Norge AS presenterte et Kunnskapsgrunnlaget 28.5.2024.

Medvirkning

Det har vært lagt opp til bred intern medvirkning på ulike arenaer i planarbeidet.

Medvirkning er ivaretatt gjennom underveismeldinger og arbeidsmøter i Hovedutvalg for kultur og oppvekst og Råd for personer med funksjonsnedsettelse, medbestemmelse med organisasjonene på kommuneområdet, administrativ referansegruppe med representanter fra organisasjonene og kommunedirektørens styringsgruppe. I tillegg har alle virksomhetene – barnehager og skoler, og kommuneområde teknisk på ulike måter vært involvert i planarbeidet.

Forslag til kommunedelplan skal legges ut til offentlig høring før politisk sluttbehandling.

Det planlegges for sluttbehandling av Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet februar 2026.

Kunnskapsgrunnlaget

Kunnskapsgrunnlaget (Norconsult, 2024) danner grunnlag for videre arbeid med utvikling av kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet i Sarpsborg kommune.

Kunnskapsgrunnlaget er delt i tre deler;

Del 1 Inneholder mandat for kommunedelplanarbeidet, beskrivelse av organisering av arbeidet med kunnskapsgrunnlaget, herunder beskrivelse av medvirkningsaktiviteter, samt oppsummering av utfordringsbilde for barnehage- og grunnskoletilbudene i Sarpsborg kommune. Videre beskrives nasjonale og kommunale rammer og føringer for barnehage- og skoleanlegg og kvalitet i det pedagogiske tilbudet, og det gis en oversikt over barnehage- og grunnskoletilbudet i Sarpsborg kommune i dag.

Del 2 Inneholder beskrivelser av barne- og elevtallsutviklingen i hele kommunen og i hver enkelt plansone (del av kommunen/barneskolekrets/ungdomsskolekrets). Kapittelet viser behov for barnehage- og skolekapasitet i perioden fram mot 2040.

Del 3 Inneholder vurderinger av alle de kommunale barnehage- og skoleanleggene, og er den meste omfattende delen av kunnskapsgrunnlaget. I kap. 8. beskrives behov for bygningsmessige tiltak på anleggene, med kostnadsanslag. Kunnskapsgrunnlaget er vedlagt saksutredningen.

*

Det er samlet inn data og informasjon for det enkelte anlegg som bidrar til å belyse og besvare de ulike vurderingsområdene i oppdraget.

Det gjort to befaringer av alle bygg. Det er gjennomført en befaring for vurdering av bygningsteknisk tilstandsgrad (TG) og en befaring for vurdering av funksjonell egnethet (EG) av de 10 kommunale barnehagene, 20 kommunale skoleanlegg, Alternativ læringsarena, Sarpsfossen skole, Ullerøy leirskole og St. Marie læringssenter (kun EG befaring da dette ikke er kommunalt bygg, men innleie).

Vurdering av funksjonell egnethet (EG) er gjort etter kriterier for funksjonalitet forankret i lov, forskrift og forskning, med hovedvekt på barnehagelov, opplæringslov, arbeidsmiljølov, plan- og bygningslov og krav til universell utforming (beskrevet i Del 2. kap. 5.2 og 5.3).

Kommunedirektøren anser at det foreliggende kunnskapsgrunnlaget (Norconsult, 2024) er et godt grunnlag for å utarbeide en kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet for perioden 2026-2037.

Kommunedirektøren har vurdert anbefalingene fra Kunnskapsgrunnlaget både på kort og på lang sikt. Det er i vurderingene tatt hensyn til at befolkningsframskrivninger er heftet med usikkerhet. Kommunens økonomiske situasjon og muligheter er også hensyntatt i vurderingene.

Barnehagekapasitet:

Kommunedirektøren mener at Sarpsborg framover må ha flere tilgjengelige barnehageplasser til kommunens innbyggere i alderen 1-5 år, og at disse i større grad må finnes i de områdene der familiene bor. Det bør også være flere tilgjengelige barnehageplasser i det løpende opptaket. Dette av hensyn til både innflyttere og andre som av ulike årsaker søker etter frist for hovedopptak.

Sarpsborg kommune har en vesentlig lavere barnehagedeltagelse enn landsgjennomsnittet. Det er et nasjonalt mål å øke barnehagedeltagelsen, Sarpsborg er en av de kommunene som ligger lavt.

Begrunnelsene for økt barnehagedeltagelse er tydelige og forankret i forskning. Barn fra lavinntektsfamilier er overrepresentert blant dem som ikke går i barnehage. Kommunedirektøren anser at det ikke nødvendigvis skal settes et konkret tall-mål i %, men at målet er å øke andel barn i barnehage, og at et naturlig sammenligningsgrunnlag er status i KOSTRAGruppe 11.

Det er et mål at alle familier skal få barnehageplass i det området der de bor; øst, vest eller sentrum. Barnehagekapasitet i de ulike sonene, legges til grunn ved etablering av nye

barnehageplasser. Ved regulering til større boligprosjekter skal det avsettes arealer til barnehage.

Kunnskapsgrunnlaget fra Norconsult viser at Sarpsborg kommune har om lag 170 færre barnehageplasser enn barn i barnehagealder i dag. Dette betyr imidlertid ikke at det er behov for å etablere 170 nye barnehageplasser akkurat nå. Behovet for barnehageplasser er utfordrende å forutsi fordi mange velger å ikke ha barna sine i barnehage fra de er ett år. Dette kan skyldes ideologiske, kulturelle, praktiske og økonomiske forhold. Dersom disse forholdene påvirkes, kan behovet for barnehageplass endres raskt. Tidligere i år ble maksprisen for barnehager satt ned med 800 kroner på 1,5 måneds varsel.

Sarpsborg får tilskudd til å rekruttere minoritetsspråklige barn til barnehage, tilskudd til ekstra pedagoger i barnehager i levekårsutsatte områder og er i målgruppen for forsøk med automatisk barnehageopptak. Alle disse faktorene tilsier at Sarpsborg kommune bør øke sin samlede barnehagekapasitet.

Med økt barnehagedekning fra 90,6 til for eksempel 93,9% som tilsvarer gjennomsnittlig barnehagedekning for kommuner i kostragruppe-11 vil Sarpsborg kommune ha behov for 130 nye barnehageplasser i 2026, økende til 160 plasser i 2029. En slik økning vil ha en årlig utgift på 33 mill. kr fra 2026 (43 mill. kr i 2029). Beregningen inkluderer gjennomsnittlige kapitalutgifter for private og kommunale plasser, spesialpedagogikk, FDV og moderasjoner.

Konsekvens av å ha for mange barnehageplasser vil være at barnehagene kan bli gående med tomme plasser. Dette er kostbart for alle barnehager.

Konsekvenser av for få barnehageplasser vil være at kommunen står i fare for å ikke oppfylle retten til barnehageplass dersom en større andel av de som har rett søker til frist for hovedopptak. Barn som har søkt etter frist eller kommet tilflyttende gjennom året kan måtte vente inntil et år på barnehageplass. Dette kan medføre at foreldre ikke får startet i arbeid eller utdanning.

Det vil være vanskelig å treffe helt rett på antall barnehageplasser, derfor bør nye barnehager etableres med sikte på en fleksibilitet som tar høyde for å justere opp og ned i antall.

Det er imidlertid liten sannsynlighet for at alle familier ønsker barnehageplass allerede kommende år, og noen familier vil trolig fortsatt ønske å ha barnehageplass i en nabokommune. Det vil derfor være vanskelig å angi et eksakt tall for hvor mange barnehageplasser som trengs. Antall barn på venteliste per 15.12.24 (141 barn) kan være et relevant utgangspunkt med en opptrapping i årene framover. Ventelisten synliggjør de som faktisk ønsker plass nå.

Kommunedirektøren mener det er viktig å tenke kvalitet og bærekraft ved etablering av nye barnehageplasser. Det innebærer at selv om kommunen nå er i en situasjon det behovet kan synes prekært, må ikke etablering av nye barnehageplasser gå på bekostning av kvalitet på lokaler og uteområder. Tempo på nyetablering må hele tiden sees opp mot gjeldende situasjon og det bør gjøres valg som er økonomisk bærekraftig på lang sikt. I Sarpsborg tilbys de fleste plassene i privat regi.

Det er godkjent og opprettet ca 70 nye plasser i 2025. Disse inngår i behovet på 130 plasser i 2026. Finansiering for disse 70 plassene må innarbeides i HP 26-29 ytterligere behov blir da 60 nye plasser i 2026 gitt at det er etterspørsel etter ca 94% barnehagedekning - økende til 90 plasser i 2029, ut ifra en ambisjon om 93,9% barnehagedekning.

Kommunen har direkte styring over det kommunale barnehagetilbudet og kan i større grad målrette tilbudet etter lokale behov. Kommunale barnehager gir også en stabil og forutsigbar drift over tid, blant annet fordi de inngår i kommunens helhetlige tjenestetilbud og er mindre påvirket av endringer i marked, eierskap eller økonomisk lønnsomhet. Kommunen har et langsiktig ansvar for kvalitet, kontinuitet og tilgjengelighet, noe som bidrar til trygghet for både foreldre og ansatte.

Kommunedirektøren vurderer at det er viktig å øke/opprettholde en viss andel kommunale barnehageplasser og anbefaler minimum 30%. Tiltaket oppnås gjennom at utbygging av nye barnehageplasser skal fortrinnsvis skje i kommunal regi.

Kommunedirektøren mener derfor at der det i kommunedelplanen foreslås å redusere antall barnehageplasser i en kommunal barnehage, bør disse erstattes med nye kommunale barnehageplasser. Dette til tross for at en kommunal barnehageplass viser seg å ha en noe høyere driftskostnad. En kommunal barnehage med 100 plasser koster ca 1,2 mill. kroner mer per år enn tilsvarende privat barnehage med dagens tilskuddsordning lagt til grunn. I 2025 er 72 % av barnehageplassene i Sarpsborg private. For å sikre kommunal innflytelse på sektoren kreves derfor et tett samarbeid og tillitsbasert dialog mellom kommunen og de ulike barnehageeierne. Det har vært en god tradisjon for dette i Sarpsborg, og det er viktig å videreføre og styrke denne dialogen framover.

For å møte framtidig befolkningsvekst mener kommunedirektøren at det alltid skal vurderes å sette av tomter/arealer til offentlig/ privat tjenesteyting når det reguleres større områder med boliger. På den måten vil det være enklere for kommunen å sikre barnehageplasser, private eller kommunale, i takt med behovet som vokser fram og i det området der familier bosetter seg. En slik tilnærming vil også bidra til at barnehagen kan få en sentral plass i utvikling av et nærmiljø.

Tiltak for barnehagekapasitet er gruppert og tidfestet etter følgende kategorisering:

- Tiltak på kort sikt: Tiltak som kan iverksettes umiddelbart eller innen kort tid. Tiltakene planlegges gjennomført innen 2027
- Tiltak på mellomlang sikt: Tiltak som planlegges gjennomført innen 2030
- Tiltak på lengre sikt: Betingede tiltak som i utgangspunktet vil bli vurdert etter 2030. Gjennomføring av disse tiltakene vil avhenge av befolkningsutvikling og etterspørsel etter barnehageplasser.

Etablere en utegruppe/naturgruppe med 14 barn over 3 år på Fosbyløkka barnehage	2027 Kort sikt
Øke kapasitetsutnyttelsen ved Hafslundsøy barnehage	2027 Kort sikt
Avvikle Varteig barnehage når det er etablert kompenserende og tilstrekkelig antall kommunale barnehageplasser	2027 Kort sikt
Utvide Stasjonsbyen barnehage med en avdeling.	2029 Mellomlang sikt
Etablere ny kommunal barnehage i vest, Grålum/Bjørnstad-området med ca 100 plasser.	2030 Mellomlang sikt
Avvikle Fritznerbakken barnehage når det er etablert tilsvarende og nødvendig kapasitet i kommunale barnehager	2030 Mellomlang sikt
Åpne for etablering av private barnehageplasser i område vest	etter 2030 Lang sikt/ betinget tiltak
Etablere ny kommunal barnehage øst for Glomma med ca 100 plasser.	2032 Lang sikt/

Erstatte dagens to eksisterende bygg i Sarpsborgmarka barnehage med én større og mer funksjonell barnehage	betinget tiltak 2033 Lang sikt
--	--------------------------------------

Barnehagekapasitet øst:

Kommunedirektøren vurderer at det er behov for økt barnehagekapasitet i området øst for Glomma.

Stasjonsbyen barnehage

For å øke barnehagekapasitet i område Skjeberg/Stasjonsbyen har kommunedirektøren vurdert utvidelse av Stasjonsbyen barnehage opp mot gjenåpning av tidligere Guslundåsen barnehage og eventuelt etablering av en ny barnehage på tomten til tidligere Guslundåsen barnehage.

Gjenåpning eller nybygg på Guslundåsen vil etter kommunedirektørens vurdering gi for liten effekt/kapasitet og fleksibilitet ut ifra de prinsipper som legges til grunn i kommunedelplanen. Kommunedirektøren vurderer at det ikke er aktuelt å gå videre med planer om gjenåpning/nybygg for Guslundåsen barnehage.

Kommunedirektøren anser at det bør igangsettes en prosess for å utvide Stasjonsbyen barnehage, og at utvidelse med én avdeling vil dekke kapasitetsbehovet i området i første del av planperioden. Tomt/bygg Guslundåsen barnehage vurderes solgt.

Utvidelse av Stasjonsbyen barnehage forutsetter bruk av nabotomt i kommunalt eie. Estimert investeringskostnad ved utvidelse av Stasjonsbyen barnehage med én avdeling ligger på 11 mill. kr. Gjennomsnittlig kapitalutgifter de 4 første årene vil utgjør 0,7 mill. kr. Utvidelse av en avdeling ved Stasjonsbyen barnehage med 14 småbarnsplasser vil utgjøre en årlig driftsutgift på 3,8 mill. kr. (inkl. økte FDV utgifter).

Fosbyløkka barnehage

Kommunedirektøren vurderer at det vil være mulig raskt, og med relativt små investeringer å etablere en naturgruppe/utegruppe på Fosbyløkka barnehage med 14 store barn. Dette kommer i tillegg til de eksisterende plassene i barnehagen. Tiltaket krever tilrettelagte garderobe- og sanitærfasiliteter i barnehagen. Utvidelsen vil medføre en økt årlig driftsutgift på ca 1,7 mill. kr. For å kunne legge til rette for økt kapasitet, vil det være behov for noen mindre innvendige omgjøring. Dette er ikke kostnadsberegnet.

Hafslundsøy barnehage

Barnehagen utnytter i dag ikke kapasiteten fullt ut i henhold til godkjent leke- og oppholdsareal. Kommunedirektøren vurderer at det bør legges til rette for en økning i barnegruppen. I henhold til godkjenningen kan barnehagen teoretisk utvides med inntil 25 ekvivalente plasser¹. En slik utvidelse vil medføre økte driftsutgifter på om lag 3 millioner kroner årlig, men ingen økning i FDV-kostnader, ettersom lokalene allerede er i bruk.

Byggets utforming og romløsning begrenser muligheten for full kapasitetsutnyttelse av godkjent leke- og oppholdsareal. Det vil likevel være aktuelt med en kapasitetsøkning gjennom enkelte bygningsmessige tilpasninger. Omfang og kostnader ved slike tiltak må beregnes.

¹ En «ekvivalent plass» i barnehage er en enhet som brukes til å måle barnehagekapasitet og bemanningskrav, hvor en plass for et barn over tre år teller som én ekvivalent, mens en plass for et barn under tre år teller som to ekvivalenter

Ny kommunal barnehage, øst

Kommunedirektøren vurderer at etterspørsel etter barnehageplasser i området øst for Glomma gir grunnlag for å etablere en ny kommunal barnehage i området.

En ny kommunal barnehage med 98 plasser vil medføre en årlig driftsutgift på kroner ca 20 mill. kroner. Summen inkluderer FDV, men ikke kapitalutgifter. Gjennomsnittlige kapitalutgifter de 4 første årene vil utgjøre 5 mill. kr. Antatt investeringskostnad er ca. 80 mill. kr.

Lokaliseringsalternativer:

Kommunen eier et tomteområde ved Kalabanen. Tomten har arealformål: offentlig bygg – kirke. Barnehage vil kreve at området reguleres på nytt.

Kommunedirektøren vurderer at tomten ligger i et område som er egnet for en kommunal barnehage.

Navestad barneskole er foreslått avviklet i høringsutkast til kommunedelplan. Dersom skolen avvikles kan skoletomten vurderes til ny kommunal barnehage, øst.

Bruksendring av eksisterende skolebygg eller nybygg vil kreve ny reguleringsplan, ettersom dette overstiger 600m².

Både tomt ved Kalabanen og Navestad skole anbefales av kommunedirektøren vurdert som alternativer til ny kommunal barnehage i øst.

Varteig barnehage

Kommunedirektøren vurderer at Varteig barnehage bør avvikles når det er etablert kompensierende og tilstrekkelig antall kommunale barnehageplasser. Det vil ikke være økonomisk bærekraftig å opprettholde driften i Varteig barnehage grunnet høye driftskostnader og lav kapasitet.

Barnehagekapasitet ved avvikling av Varteig barnehage blir ivaretatt av kapasitetsøkning i område øst/Hafslundsøy.

Varteig barnehage driftes i dag med høyere norm per barn enn øvrige kommunale barnehager. Ved å overføre plassene fra Varteig barnehage til annen kommunal barnehage vil netto innsparing på driftsutgifter utgjøre 1,1 mill. kr pr år. I tillegg kommer redusert tilskudd til private barnehager årlig på 2,4 mill. kr fra to år etter nedleggelse.

Barnehagekapasitet vest:

Ny kommunal barnehage, vest

Med bakgrunn i behovet som beskrives over, vurderer kommunedirektøren at det bør etableres nye barnehageplasser i område vest. I område vest er det fra før kun en kommunal barnehage (Tindlund barnehage).

Kommunedirektøren vurderer at området Grålum/Bjørnstad vil være et gunstig område for en ny kommunal barnehage.

En ny kommunal barnehage med 98 plasser vil medføre en årlig driftsutgift på kroner ca 20 mill. kr. Summen inkluderer FDV, men ikke kapitalutgifter. Gjennomsnittlig kapitalutgifter de 4 første årene vil utgjøre 5 mill. kr. Antatt investeringskostnad vil være ca. 80 mill.kr..

Lokaliseringsalternativer:

Kommunedirektøren har foreløpig vurdert to kjente tomtealternativer for en ny kommunal barnehage i Grålum-området. Disse er: Grålum, 2065/66 og Tingvoll, 2065/3 (se vedlegg om barnehagetomter).

Tomten på Grålum er i kommunalt eie og ligger ved Tune senter, opp mot Gamle Kongevei. Vurderinger gjort av planmyndigheten tilsier at reguleringsprosess må forventes å ta lang tid da området ligger innenfor planavgrensningen til områderegulering for Grålum som er under arbeid. Kommunedirektøren anbefaler ikke å gå videre med barnehage på denne tomten nå.

Tingvoll er i kommunalt eie. Etablering av barnehage vil kreve reguleringsplanprosess, og hensynet til kulturminner på tomten må ivaretas. Kommunedirektøren vurderer allikevel at det bør utredes om det er mulighet for ny kommunal barnehage på Tingvoll-området.

Kommunedirektøren vurderer videre at det kan være er mulig å utnytte kapasiteten i Tindlund barnehage ved en mindre økning av småbarnsplasser. Dette må imidlertid vurderes løpende ut fra samlet kapasitet og behov i området, samt sikring av tilstrekkelig funksjonelle garderobe- og personalfasiliteter.

Barnehagekapasitet sentrum:

Fritznerbakken barnehage

Kommunedirektøren vurderer på bakgrunn av Kunnskapsgrunnlaget at Fritznerbakken barnehage har vesentlige funksjonelle og bygningsmessige mangler som gir begrensede rammer for tilrettelegging av et godt fysisk miljø, og som kan skape utfordringer for tilgjengelighet og ansattes arbeidsforhold. Samtidig viser kapasitetsberegningene at område sentrum har overkapasitet på barnehageplasser i forhold til bosatte barn og barnehagesøknader fra de bosatte.

Ved overføring av plassene til annen kommunal barnehage vil driftsutgifter delfinansiere drift av ny barnehage.

Kommunedirektørens anbefaling er å avvikle Fritznerbakken barnehage når det er etablert tilsvarende og nødvendig kapasitet i kommunale barnehager – økning av kapasitet i sone vest og/eller sone øst.

Barnehagebygg og tomt på Fritznerbakken kan vurderes for salg.

Sarpsborgmarka barnehage

Kommunedirektøren vil erstatte dagens to eksisterende bygg i Sarpsborgmarka barnehage med én større og mer funksjonell barnehage.

Barnehagen består i dag av to adskilte bygg. Dette gir utfordringer knyttet til samhandling og fleksibel bruk av arealer. Byggene har ifølge Kunnskapsgrunnlaget betydelige funksjonelle mangler og tilfredsstillende i liten grad krav til universell utforming, pedagogisk funksjonalitet, inneklima og arbeidsmiljø.

En ny barnehage med 98 plasser vil ha en antatt investeringskostnad på ca. 80 mill. kr.

En ny barnehage vil kreve ny reguleringsplan ved oppføring av mer enn 600 kvm bruksareal.

For å sikre tilstrekkelig barnehagekapasitet i Sarpsborg har kommunedirektøren vurdert at det kan være mulig å øke kapasiteten ved å avvikle Åpen barnehage i St.Olavs barnehage og benytte denne kapasiteten til faste plasser. Dette kan være en mulig løsning som raskt gir økning i antall faste barnehageplasser. Kommunedirektøren anser det som uheldig for brukerne og lokalsamfunnet å avvikle tilbud om åpen barnehage. Slik endring anbefales derfor ikke nå.

Økonomisk handlingsrom og langsiktige vurderinger – tiltak barnehage.

Kommunedirektøren vurderer at det økonomiske handlingsrommet til større rehabiliteringer av eksisterende bygg er begrenset. For enkelte barnehager, særlig Fritznerbakken og Sarpsborgmarka, vil rehabilitering ikke være hensiktsmessig eller økonomisk forsvarlig.

Kommunedirektøren anbefaler også avvikling av Varteig barnehage på grunn av høye driftskostnader pr barn og lav kapasitet.

Kommunedirektøren anbefaler derfor at kapasiteten i området ivaretas gjennom etablering av to nye, moderne og mer hensiktsmessige barnehagebygg, ett i sone vest og ett i sone øst. Dette vil sikre en bedre samlet kapasitet og en mer effektiv og bærekraftig drift på lengre sikt.

Aktuelle barnehagetomter for øvrig:

Valaskjold barnehage har behov for større uteområde. Nabotomt er i kommunalt eie og bør kunne opparbeides til formålet og tas i bruk med relativt enkle midler. Området er støyutsatt. Opparbeidelse og bruk vil derfor forutsette støyस्कjerming.

På Alvim er det videreført en tomt til framtidig barnehage. Kommunedirektøren vurderer at det ikke er behov for økt barnehagekapasitet på Alvim/sone sentrum. Tomten er derfor ikke aktuell nå, men kan være et mulig tomtealternativ senere.

Skolekapasitet

Kommunedirektøren har ved vurdering av skolekapasitet og skolestruktur lagt til grunn å

- Sikre grunnskolene som kunnskapsformidlere og lærende organisasjoner,
- Sikre en skolestruktur som gir økonomisk handlingsrom, likeverdige driftsvilkår og kostnadseffektive skoletjenester
- Sikre funksjonelle og gode fysiske skoleanlegg for alle elever og ansatte
- Sikre skolene som felles samlingspunkt og nærmiljøanlegg

Kommunedirektøren har i tillegg lagt til grunn premiss fra gjeldende skolekapasitetsplan om å fase ut midlertidige paviljonger som skolearealer.

Kommunedirektøren vurderer at det er både faglige og økonomiske begrunnelse for å avvikle de minste skolene. Det er, og vil være krevende i fremtiden å sikre lærerkompetanse og lærertettheten ved små skoler og dermed likeverdig opplæringstilbud til elevene. Videre har ikke skolene på Navestad og i Ullerøy spesialiserte undervisningsarealer eller gym sal. Kostnaden knyttet til å gi elevene på de små skolene et mer likeverdig skoletilbud med fullverdig skoleanlegg sammenlignet med elever ved andre skoler i kommunen vil være stor. Kommunedirektøren vurderer at det ikke er realistisk å investere i dette ved disse skolene.

Tiltak skolekapasitet

Avvikle driften ved Navestad barneskole og overføre elevene til Hafslund barneskole.	2027
Avvikle driften ved Jelsnes barneskole og overføre elevene til Grålum barneskole.	2027
Utbedre læringsarealer ved Kruseløkka ungdomsskole	2027
Rehabiliter Tindlund ungdomsskole og erstatte midlertidige paviljonger ved Tindlund barneskole	2029
Samlokalisere Sarpsfossen skole i nytt bygg ved Sandbakken barne- og ungdomsskole	2029
Rehabiliter og erstatte deler av eksisterende bygningsmasse ved Hornnes barneskole.	2030

Avvikle driften ved Ullerøy barneskole og overføre elevene til Hornnes barneskole når Hornnes barneskole har utvidet kapasitet til å ta imot elevene.	2030
Utbedre læringsarealer ved Kurland barneskole	2032

Nedenfor omtales de skolene der det anbefales vesentlige endringer.

Hornnes barneskole

Hornnes barneskole har skoleåret 2024/2025 283 elever. I kunnskapsgrunnlaget vises det til at skolen har en kapasitetsutnyttelse i læringsarealene på 77%. Den eldste delen av skolebygget er i dårlig bygningsmessig tilstand.

Kommunedirektøren vurderer at Hornnes barneskole har rehabiliteringsbehov. Det utredes å erstatte deler av eksisterende bygningsmasse. Det skal da også utredes å øke kapasiteten for å kunne avvikle Ullerøy barneskole og overføre elevene til Hornnes barneskole. Videre skal det tas sikte på å fjerne midlertidige paviljonger.

Det er innarbeidet investeringsmidler i handlingsplan 2025-2028 til utredning av tiltaket.

Jelsnes barneskole

Jelsnes barneskole har skoleåret 2024/2025 47 elever. I kunnskapsgrunnlaget vises det til at skolen har en kapasitetsutnyttelse i læringsarealene på 65%.

Kommunedirektøren vurderer at skolebygget har nødvendig egnethet og kapasitet i forhold til forventet elevtallsutvikling. God plass i bygningsmassen kan til en viss grad kompensere for manglende funksjonalitet.

Skolen har et lavt elevtall. Det er dessuten behov for noen utbedringer knyttet til lærerarbeidsplasser og universell utforming/heis. Kommunedirektøren anbefaler at driften ved skolen avvikles og at skolens elever får ny nærskole. Grålum og Kurland skoler vil kunne ta imot elevene.

For de fleste elevene vil det være kortest avstand til Grålum barneskole. Elevene ved Jelsnes skole går over på Grålum ungdomsskole slik det er i dag. Ved å gå på Grålum barneskole vil derfor de fleste av elevene få en skolevei de uansett vil få på et senere tidspunkt. For noen av elevene vil det være kortere reisevei til Kurland skole, og det vil være mulig for dem å få denne skolen som sin nærskole. Både Grålum og Kurland barneskole har kapasitet til å ta imot elevene ved Jelsnes barneskole.

Avstanden fra elevenes bosteder i Jelsnes krets er slik at bytte av nærskole vil medføre skysskostnader på et noe tidligere tidspunkt enn i dag. Kostnadene vurderes likevel å bli betydelig mindre enn FDV- kostnadene ved å opprettholde skoledrift ved Jelsnes barneskole. Ved å legge ned Jelsnes skole og flytte elevene til andre skoler, vil kommunen spare 5,4 mill. kroner årlig. Den skolen de flytter til vil få økt ramme knyttet til norm og øvrige elevrelaterte utgifter. Beparelsen inneholder redusert FDV.

Det er innarbeidet investeringsmidler i HP 25-28 til arbeidsplasser ved Jelsnes skole. Dette utgår dersom det vedtas å avvikle skolen.

Kommunedirektøren vurderer at Jelsnes skole er en skole som kan være aktuell som en alternativ opplæringsarena, og evt avlastningsskole - benyttes av elever som i kortere eller lengre perioder ikke kan være på sine nærskoler grunnet ombygginger og rehabiliteringer som skissert andre steder i planutkastet. Ved avvikling av skolen bør det vurderes om bygget/tomten kan brukes til andre lovpålagte, kommunale tjenester, alternativt vurderes anlegget for salg.

Kruseløkka ungdomsskole

Kruseløkka ungdomsskole har skoleåret 2024/2025 562 elever. I kunnskapsgrunnlaget vises det til at skolen har en kapasitetsutnyttelse i læringsarealene på 106% (basert på elevtall høst 2023). Dagens elevtall (høst 2024) gir 100% utnyttelse av arealene.

Kommunedirektøren vurderer at det er nødvendig med tiltak ved skolen for å sikre fleksibilitet og tilstrekkelig kapasitet i skolebygget ut fra dagens elevtall og forventet elevtallsutvikling.

Kommunedirektøren anbefaler at det planlegges for heis i bygget da dagens løsning med trappeheis ikke fungerer tilfredsstillende. Det er mange nivåer i bygget, noe som gjør det lite universelt egnet.

Kommunedirektøren anser at det bør sees på muligheten for å benytte ubenyttet areal i skolens kjeller for å øke skolens funksjonelle egnethet.

Ved å benytte kjelleren kan det være mulig å skape nye arealer innenfor den bygningsmassen som skolen har. Dette vil også kunne øke skolens fleksibilitet opp mot et varierende elevtall. Kostnaden ved dette må utredes, men antas å være lavere enn et nybygg. Det er ikke ønskelig å utvide bygget med løsninger som reduserer elevenes uteområder.

Kommunedirektøren vurderer videre at skolen har behov for økte arealer til kroppsøving. Det er derfor igangsatt en utredning for å vurdere mulighetene for sambruk av Sarpsborghallen, som i dag er utleid til Østfold fylkeskommune/St.Olav videregående skole på dagtid. Sarpsborghallen kan være en god avlastning for manglende kapasitet i skolens gymsal.

Kurland barneskole

Kurland barneskole har skoleåret 2024/2025 444 elever. I kunnskapsgrunnlaget vises det til at skolen har en kapasitetsutnyttelse i læringsarealene på 85%.

Kommunedirektøren vurderer at skolebygget har nødvendig egnethet og kapasitet ut fra forventet elevtallsutvikling, men at midlertidige paviljonger bør erstattes med faste lokaler i skolebygget.

Videre anbefaler kommunedirektøren at avdeling Regnbuen flyttes ved samlokalisering av Sarpsfossen skole i nytt bygg ved Sandbakken barne- og ungdomsskole. Dagens lokaler til avdeling Regnbuen kan tilpasses skolens behov. Dette vil øke skolens egnethet og fleksibilitet og delvis erstatte lokaler i paviljonger.

Tiltaket forutsetter samlokalisering av Sarpsfossen skole. Dersom Sarpsfossen skole ikke samlokaliseres i eget bygg vil det være behov for å utrede tiltak for både Kurland barneskole og avdeling Regnbuen. Det er innarbeidet investeringsmidler i HP 25-28 til tiltak både for læringsarealer ved Kurland barneskole og skolelokaler til Sarpsfossen skole. Skolens øvrige bygningsmessige behov ivaretas gjennom løpende verdibevarende vedlikehold.

Navestad barneskole

Navestad barneskole har skoleåret 2024/2025 53 elever. I kunnskapsgrunnlaget vises det til at skolen har en kapasitetsutnyttelse i læringsarealene på 66%. Skolebygget vurderes å ha kapasitet ut fra forventet elevtallsutvikling.

Kommunedirektøren anbefaler at Navestad barneskole avvikles og at elevene får ny nærskole ved Hafslund barneskole. Hafslund barneskole har kapasitet til å ta imot elevene.

Skolebygget er ifølge Kunnskapsgrunnlaget i mindre grad egnet. Kommunedirektøren vurderer at det ved videre skoledrift er behov for utbedring av lærerarbeidsplasser, og det bør også vurderes å sette inn heis for å gjøre bygget mer universelt tilrettelagt. Skolen har ikke egen gymsal eller spesialrom. Kommunedirektøren vurderer at det ikke er realistisk med en slik investering.

Ved å legge ned Navestad og flytte elevene til Hafslund barneskole, vil kommunen spare 1,9 mill. kr årlig (netto). Besparelsen omfatter reduserte utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold. Hafslund barneskole vil få økt ramme knyttet til pedagognorm og øvrige elevrelaterte utgifter.

Det er innarbeidet investeringsmidler i HP 25-28 til arbeidsplasser ved Navestad skole. Dette utgår dersom det vedtas å avvikle skolen.

Ved avvikling av skoledrift vil det bli vurdert alternativ etterbruk som kommunal barnehage på tomten, eller eventuelt alternativ opplæringsarena.

Tindlund barneskole

Kommunedirektøren anbefaler å erstatte midlertidige paviljonger på Tindlund barneskole med permanente lokaler i skolebygget. Tiltaket ses i sammenheng med oppgradering og rehabilitering ved Tindlund ungdomsskole.

Tindlund ungdomsskole

Kommunedirektøren vurderer at Tindlund ungdomsskole ikke har nødvendig egnethet og kapasitet i forhold til forventet elevtallsutvikling. Utbedringer og rehabilitering av skolen er påkrevet.

Det er igangsatt en felles mulighetsstudie for å se på hele bygningsmassen ved Tindlund barneskole og Tindlund ungdomsskole. Svømmebassenget inngår i mulighetsstudiet.

Ullerøy barneskole

Ullerøy barneskole har skoleåret 2024/2025 42 elever. I kunnskapsgrunnlaget vises det til at skolen har en kapasitetsutnyttelse i læringsarealene på 44%. Kommunedirektøren vurderer at skolebygget har nødvendig egnethet og kapasitet ut fra forventet elevtallsutvikling, men at skolens elevtall er lavt, og lavere enn antall bosatte barn i aktuell aldersgruppe. Skolen har ikke egen gymsal eller spesialrom. Flere av elevene har like lang eller kortere vei til Hornnes barneskole.

Kommunedirektøren anbefaler at Ullerøy barneskole avvikles når Hornnes barneskole har kapasitet til å ta imot elevene fra Ullerøy.

Ved å legge ned Ullerøy barneskole og flytte elevene til Hornnes barneskole, vil kommunen spare 2,3 mill. kr årlig (netto). Besparelsen inneholder redusert FDV. Hornnes barneskole vil få økt ramme knyttet til norm og øvrige elevrelaterte utgifter.

Kommunedirektøren anbefaler i denne saksutredningen bygningsmessige endringer og kapasitetsutvidelse ved Hornnes barneskole. Dette er nødvendig for at også elevene ved Ullerøy skal kunne få Hornnes som sin nærskole.

Ved avvikling av skoledrift vil det bli vurdert alternativ etterbruk som eventuelt alternativ opplæringsarena, eller andre kommunale tjenester. Trolig vil skolebygget også være et salgbart objekt for kommunen, da det ligger i et attraktivt område.

Sarpsfossen skole

Sarpsfossen skole er i dag delt på fire lokasjoner. Avdeling Regnbuen ved Kurland barneskole og avdeling Maren Juul ved Hafslund barneskole har begge bygningsmessige og kapasitetsmessige utfordringer knyttet til funksjonalitet for elever og ansatte.

Avdelingen Studio er fordelt på to avdelinger og bygg, Hesthaugen og Vestvold. Begge avdelinger er lokalisert i bygg som tidligere var barnehager. Lokalene er gjennomgående lite tilrettelagt og egnet for brukergruppen.

Tilbudet har oversøkning i dag, og det er behov for å finne løsninger som gir elevene tilrettelagte arealer og en naturlig inkludering med elever ved andre skoler/annen skole. Kommunedirektøren viser til underveismelding om Sarpsfossen skole som ble behandlet av bystyret høsten 2024. I underveismeldingen gjorde kommunedirektøren en faglig og økonomisk vurdering av organiseringen av Sarpsfossen skole og anbefalte å opprettholde organiseringen Sarpsfossen skole som egen virksomhet.

Kommunedirektøren anbefaler at det igangsettes mulighetsstudie som ser på samlokalisering av Sarpsfossen skole i umiddelbar nærhet til Sandbakken barne- og ungdomsskole. En slik plassering vil kunne gi gode muligheter for at elevene ved Sarpsfossen både får tilrettelagte lokaler og mulighet for en naturlig inkludering med elever i en ordinær skole fra 1.- 10.trinn. Kommunedirektøren vurderer at det er både kvalitetsmessige og økonomiske og fordeler ved å samlokalisere Sarpsfossen skole.

Alle elever som går på Sarpsfossen skole har sakkyndig vurdering som utgangspunkt for læreplan, og skolen jobber systematisk med målområder og metoder som ikke inngår i ordinær undervisning. Elevenes læringsarealer og fellesareal må derfor ha funksjonell egnethet som ivaretar behov for læring og mestringsopplevelser.

Bakgrunnen for å samle skoletilbudet er å sikre best mulig samlet kompetanse og ressursutnyttelse. I tillegg til dette vil samlokaliseringen med en 1.-10. skole gi store muligheter til å inkludere elevene i aktiviteter på et egnet trinn på denne skolen. Noen av elevene på Sarpsfossen vil kunne samhandle i aktiviteter med elever på sitt eget trinn, men for andre kan dere være aktuelt å velge et annet trinn. På den måten vil en samlokalisering kunne bidra til å sikre CRPD artikkel 24 som sier at elevene skal få «effektive støttetiltak tilpasset den enkeltes behov, i et miljø som gir størst mulig daglig og sosial utvikling i tråd med målet om full inkludering.» I tillegg vil det kunne bidra til at elever med nedsatt funksjonsevne får «nødvendig støtte, innenfor rammen av det allmenne utdanningssystemet».

Samlokaliseringen av Sarpsfossen skole vil kunne gi gode muligheter for et samlet kompetansemiljø. Dette kan være et ledd i å sikre artikkel 24 i CRPD. Denne sier blant annet at man skal treffe «hensiktsmessige tiltak for å ansette lærere som kan tegnspråk [...] og å lære opp fagfolk og personale som arbeider på alle nivå i utdanningssystemet». Denne opplæringen skal omfatte «bevisstgjøring om funksjonshemming og bruk av hensiktsmessige alternative og supplerende kommunikasjonsformer» og i tillegg «undervisningsmetoder og undervisningsmateriell som er til hjelp for mennesker med nedsatt funksjonsevne». Det at kommunen samler kompetanse om dette på ett sted vil også gi gode muligheter for å opprettholde og bygge ut denne kompetansen.

Samlokalisering av Sarpsfossen skole for de 46 elevene som benytter tilbudet i dag, kan gi reduserte driftsutgifter på inntil 17 mill. kr årlig. Reduserte driftsutgifter tar utgangspunkt i at behov for vaksentetthet reduseres fra dagens 1,4 årsverk ansatt pr elev til 1,0 årsverk ansatt pr elev.

Ved å øke kapasiteten til 70 elever vil merutgiften utgjøre 19 mill. kr. Økningen må finansieres fra ramme grunnskole. FDV vil utgjøre 2 mill. kr i tillegg.

En antatt investering på 180 mill. kr vil medføre årlige gjennomsnittlige kapitalutgifter på 11 mill. kr de 4 første årene. Det er innarbeidet investeringsmidler til ny Sarpsfossen skole i handlingsplan 2025-28.

Alternative opplæringsarenaer er ikke omfattet av Kunnskapsgrunnlaget og ikke vurdert av Norconsult.

Kommunedirektøren vil fremme egen politisk sak med vurderinger av de alternative opplæringsarenaene som er i drift eller aktuelle for bruk etter politisk behandling av Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet 2026-2037, våren 2026.

Kommunedirektøren har gjort vurderinger av de enkelte bygg, også de som ikke har foreslåtte tiltak. Vurderingene følger saksutredningen som vedlegg.

Bygningsteknisk standard

Utfordringer i skolens fysiske miljø handler både om gamle bygg som ikke møter nye undervisningsmetoder og vedlikeholdsetterslep i det enkelte bygg og i kommunen totalt.

Kunnskapsgrunnlaget peker på behov og gir anbefalinger som synliggjør et stort investeringsbehov og et høyt kostnadsnivå.

Kommunedirektøren vurderer at flere av kommunens barnehagebygg har betydelige vedlikeholdsetterslep. Dette er kjent for kommunen, både gjennom kartlegginger og vurderinger utført av Norconsult i 2024, og gjennom kommunens egne fortløpende kartlegginger av bygningsmassen

Kommunedirektøren vurderer ikke spesifikke vedlikeholds og investeringsbehov i denne Kommunedelplanen for barnehage- og skolekapasitet.

Kommunedirektøren viser til at utbedringer av slitasje og mindre tekniske installasjoner vil falle under ordinær drift og vedlikehold. for tiltak knyttet til slitasje på innvendige overflater, varmeovner, ventilasjon, tekniske installasjoner, ventilasjon, vinduer, tak, ledningsnett og utbedring av uteområder.

Verdibevarende vedlikehold bør prioriteres for å sikre god nok funksjonalitet og for å opprettholde tilfredsstillende drifts- og arbeidsforhold for barn og ansatte.

Større investeringer knyttet til ledningsnett og omfattende rehabilitering eller bygningsmessige tiltak med økonomiske konsekvenser innarbeides i kommunens fireårige handlingsplaner og de årlige budsjettene.

Øvrige forhold

Kommunedirektøren vurderer videre at det ved flere skoler må ses på løsninger for alternativ plassering av søppelkontainere, hvor henting på dagtid ikke kommer i konflikt med barnas/elevenes uteområder

Det ses på løsninger for å redusere/hindre bruk av skolens uteområder til parkeringsplass på ettermiddag og kveldstid da dette hindrer bruk av uteområder til lek og aktivitet på ettermiddag/kveld

Frivilligheten tas med i tidlig fase når det utredes og planlegges nye formålsbygg og ved rehabilitering, der det anses potensiale for flerbruk og sambruk.

Framdrift

Følgende fremdriftsplan anslås for arbeidet fram mot sluttbehandling av Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet 2026-2037:

Underveismelding om høringsutkast behandles i;

- Utvalg for kultur og oppvekst (21.10.25)
- Formannskapet (30.10.25)

Høringsperiode minimum 6 uker

Sluttbehandling i;

- Utvalg for kultur og oppvekst (februar 26)
- Formannskapet (februar26)
- Bystyret (februar 26)

Ungdomsrådet og råd for personer med nedsatt funksjonsevne involveres i arbeidet som høringsinstanser.

Kommunedirektørens anbefaling:

Kommunedirektøren anbefaler at Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet 2026-2037, høringsutkast, legges ut til offentlig ettersyn og høring.

Konsekvenser økonomi, miljø og folkehelse:

Økonomi:

Tiltak med økonomiske konsekvenser innarbeides i kommunens fireårige handlingsplaner og de årlige budsjettene.

Økonomiske vurderinger av tiltakene inneholder;

- investeringskostnader (eventuelle tomtkjøp er ikke medregnet)
- driftskostnader (økte, eventuelt reduserte, årlig)
- finanskostnader (renter og avdrag på lån)
- eventuelle salg ved avvikling er ikke vurdert

Forutsetninger for økonomiske beregninger som er gjort under anbefalte tiltak:

Alle kapitalutgifter er beregnet med rente på 5%, 40 år og 80.000,- per kvadratmeter (bygg og uteområde)

Ved kostnadsberegning for investering er det benyttet 10m2 areal totalt pr. barn i barnehage og 30m2 areal pr elev for Sarpsfossen skole.

Kostnadsanslagene er ikke budsjettforslag for det enkelte tiltak. Et mer reelt kostnadsoverslag må gjøres i hvert enkelt prosjekt etter nærmere bygningsmessige undersøkelser og spesifisering av tiltak.

Hvert enkelt investeringsprosjekt vil utredes for kostnader og fremlegges for bystyret før oppstart.

Det er til denne planen ikke beregnet mulige salgsinntekter fra barnehager og skoler som blir foreslått avvirket.

Tiltak med økonomiske konsekvenser innarbeides og rulleres i Handlingsplan- og budsjettarbeid.

Miljø:

Barnehager og skoler spiller en viktig rolle i å fremme miljøbevissthet og bærekraftig praksis blant barn og unge. Gjennom læreplaner som inkluderer miljøpedagogikk, kan barna få innsikt i temaer som resirkulering, energiforbruk og biologisk mangfold. Mange barnehager og skoler implementerer også grønne tiltak, som skolehager, kompostering og bruk av miljøvennlige materialer. I tillegg kan slike institusjoner fungere som viktige møteplasser for lokalsamfunnet, der samarbeid om miljøprosjekter bidrar til å skape en grønnere fremtid.

Barnehage- og skolebygg har en betydelig innvirkning på miljøet, og det er derfor viktig å fokusere på bærekraftige løsninger i byggingen og driften av disse bygningene. Miljøvennlige materiale og energieffektive teknologier kan redusere energiforbruket og karbonavtrykket.

Folkehelse:

Barnehage- og skolebygg har en viktig rolle i å fremme folkehelse ved å skape sunne og trygge miljøer for barn og unge. Godt inneklima, med tilstrekkelig ventilasjon, naturlig lys og akustisk komfort, er essensielt for trivsel og læring. Uteområder med grønne lunger, lekeplasser og muligheter for fysisk aktivitet bidrar til å oppmuntre til et aktivt liv, som er viktig for fysisk og mental helse. Videre kan byggenes utforming og tilgjengelighet påvirke sosial samhandling og trivsel blant elever og ansatte.